

Izbaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

|          |      |
|----------|------|
| vse leto | 15 K |
| 3/4 "    | 10 " |
| 1/2 "    | 5 "  |

Posamične številke stanejo 10 vin.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kazipot po Goriškem in Gradškem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnice, parnikov in poštne zveze“.

Naročnino sprejema upravnistvo v Gosposki ulici št. 7 I. nadst. v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček. Na naročila brez dopolne naročnine se ne oziramo.

Oglasi in poslanice se računajo po Petit-vrstah: če tiskano: 1-krat 6 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 30 v vrsta. Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

# SOČA

•Vse za narod, svobodo in napredek!• Dr. K. Lavric.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Kavčič) tiska in zal.

## Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravištvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošljejo le upravnistvu.

„PRIMOREC“ izbaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 vin. ali gid. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v naših knjigarnah in teh-le tobakarnah: J. Afrič, Gledališka ul.; V. Baumgartner, Koren 2; Mat. Belinger, Tržaška cesta 1; Marija Brulant, Ponte Nuovo 9; Hen. Jellersitz, Nunska ul. 3. I. Hovaški, na Goriškem; Peter Krebelj, Karmanska ul. 1; Tereza Leban, tek. Jos. Verdi 11; Ana Plisko, Pokopal. ulica; Iv. Presel, Stolni trg 2; Jos. P. Miroš, Mirenska cesta; Iv. Šardagna, Gosposka ul.; Jos. Schwarz, Šolska ul.; Južni kolodvor; Dr. v. K. K. — V Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu ob Caserma.

## Ali smo res presedlali?

»Gorica« je iskala na vseli koncih in krajih pripomočkov, ki naj bi jo potegnili iz stisk, v katere je zašla, ker je dr. Gregorčič tako grdo izdajalsko, tako vse obsodbe vredno protislovensko nastopal glede volitev iz Trgovsko-obrtnice zbornice v sloveči drugi seji deželnega zbora v še tekočem zasedanju. Revica se je zvijala v bolečinah, kar jej je šinila nova misel v glavo: pokazati naprednjake, da so presedlali gledé trgovsko-obrtnice zbornice; da sidiijo o njej danes tako, jutri drugače. Zopet se je zlagala ta po letih mlada, po grehilih stara izprijenka.

Pravi, da takrat, ko je prišel na svetlo nov deželnozborski volilni red, nismo hoteli nič slišati o važnosti trgovsko-obrtnice zbornice, da smo govorili le o Gorici, kako so klerikalci za nedogledne čase prodali mestne Slovence Lahom, »Gorica« pa je naglašala, da ne skozi mesto Gorico, ampak skozi trgovsko-obrtno zbornico pelje pot, po kateri nam je možno priti do večine v deželnem zboru.

Nepopoljšljiva izprijenka laže, kajti takrat ob proglasu novega deželnozborskega volilnega reda je pisala po stari svoji navadi: »Kakor kaže«. — Ko se je dvignil vihar po deželi radi novega tako krivičnega volilnega reda, je javkala tudi ona. »Gorica« je tožila bridko, kako smo zapostavljeni Slovenci ter se pridruževala protestom. Prvotno je hvalila nov volilni red, kako je demokratičen, in pozneje tudi — kadar jej je pač tako kazalo. Kadar jej je kazalo, grajati ga, ga je pa grajala. Gregorčič ume imeti za norca goriške Slovence!

Mi smo ostali vedno dosledni glede trgovsko-obrtnice zbornice. Važnost trgovsko-obrtnice zbornice je velika na sploh, posebno pa je še radi tega, ker voli 2 poslanca v deželni zbor. Tako je bilo po starem in tako je tudi po novem volilnem redu. Ali med starim in novim volilnim redom je bil čas, pobrigati se za to, da se odvzame trgovsko-obrtni zbornici to

posebno važnost za nas, da bi po tej poti prišli do večine v deželnem zboru. Dolžnost dr. Gregorčiča je bila ta, delovati z vso močjo na to, da se doseže pravičen nov volilni red, kateri da Slovincem v deželnem zboru večino, kakor jim pritiče. Za drugačen volilni red se ne dobi poštenega slovenskega politika. Splošna in jednaka volilna pravica je imela dati nam večino; če ne bi bilo pa vsejedno, ako je ostalo pri starem številu poslancev. Dr. Gregorčič bi se ne bil smel odmakniti niti za las od tega, da dobimo potom splošno in jednako volilne pravice večino v deželnem zboru, ali tiščala ga je zveza s Pajerjem in prišli smo do novega volilnega reda, ki sicer pomnožuje število poslancev, razmerje med Lahi in Slovenci pa je tako, da imajo še vedno Lahi večino, kakor poprej. Gregorčič pa bi bil moral reči: ali večino Slovincem ali pa nič! To bi bilo pošteno. Tako pa je palnil goriške Slovence z nova pod peto laške večine ter ustvaril nevaren precedens, na katerega se bodo Lahi še sklicevali, ko Gregorčiča ne bo več.

Ko je šlo za nov volilni red, je bilo čas, odvzeti trgovsko-obrtni zbornici tisto posebno važnost za nas gledé večine v deželnem zboru ali pa puščiti vse skupaj pri starem, ne pa prenesti ono posebno važnost tudi v nov volilni red.

Kdaj bode zopet prilika: spremeniti volilni red? Bila je, pa je našla — izdajalca interesov goriških Slovincem.

Ostala je tista posebna važnost trgovsko-obrtnice zbornice za nas, kakor je bila v starem volilnem redu. Ko je bil stari v veljavi, smo jo povdarjali, ko je stopil v veljavo novi, jo moramo povdarjati. Ostalo je pri tej posebni važnosti. Zato nam mora biti pri srcu, upoštevati jo moramo v polni mери in delati na to, da bi ta posebna važnost nam prinesla kedaj zaželjenega uspeha.

Presedlali pa nismo minič, marveč smo ostali dosledni: poprej smo povdarjali važnost trgovsko-obrtnice zbornice tako, kakor jo povdarja-

mo sedaj; kakor po starem, tako po novem volilnem redu; sedaj pač še toliko bolj, ker je prenesel Gregorčič ono toli povdarjano važnost iz starega v novi volilni red, kateri se spremeni — kdo vé kedaj?!

Hudobni namen, katerega je imela »Gorica« z očitanjem presedlanja, pa je udaril njo samo po nečednih ustih. — »Gorica« povdarja važnost trgovsko-obrtnice zbornice, ki nas pelje do večine v deželnem zboru. Torej so volitve v to zbornico izredno važne. — Ali Gregorčič ne polaga nobene važnosti na te volitve in v deželnem zboru je bil ta človek tako nesramen, da je šel v ogenj za potrditev volitev iz Trgovsko-obrtnice zbornice, dasi ve, na kako sleparski način so bili izvoljeni oni, ki so volili 2 poslanca. Gregorčič je poteptal v prah tisto posebno važnost Trgovsko-obrtnice zbornice za nas, boril se je protitej važnosti ter odobrilaške sleparije.

Gregorčič se je boril proti temu, da bi bile razkrinkane sleparije, ki zabranjujejo »pot, po kateri nam je možno priti do večine v deželnem zboru«, Gregorčič se bori proti temu, da bi prišli Slovenci do večine v deželnem zboru.

Z novim volilnim redom je izrekel, da je prav, da smo v manjšini; to je ponovil v seji 27. decembra lanskega leta, ko se je potegoval za potrditev izvolitve dveh laških poslancev iz Trgovsko-obrtnice zbornice.

Na vse načine se zviija. — »hili, was helfen kanu! — pri tem pa se prodanec vedno bolj razkrinkuje....

## Deželni zbor.

### Osma seja.

Osma seja se je vršila v torek 18. t. m. — Zapisnika ne čitajo. Podtajnik prečita peticije.

Posl. dr. Meizlik je stavil predlog, v katerem se poziva vlado za zgradbo mo-

stu čez Sočo med krajema Villesse in Kasseljan. Dr. Faidutti predlaga, naj se tolmači § 16. deželnozborskega volilnega reda tako, da vlada v bodoče vpiše v volilno listo veleposestva vse fizične in juridične osebe, ki plačujejo za svoje posestvo 100 K realnega davka ter niso po zakonu izrecno izključene od volilne pravice. Bugatto interpelira vlado glede naprošene podpore od strani občine Terzo, na katero prošnjo ni nikake podpore pa tudi nikakega odgovora.

Dnevni red: Predlogi deželnega odbora:

Zakonski načrt o ureditvi stavbenega reda se izroči tehničnemu in juridičnemu odseku. — Obnovi se podpora 2800 K občini Kožbana za zgradbo vodovoda s pogojem, da so krite vse potrebščine. — Predlog o brambulih napravah ob Soči pod mostom v Ladi; dovoljuje se 800 K, to je 20%, s pogojem, da se napravi načrt po določbi stavbenega urada. Predlog se izroči tehn. ekon. odseku. — Predlog o zgradbi vodnjaka v Gonjačah se izroči peticijskemu odseku; popraša se županstvo v Kojskem. — Predlog o cesti Trnovo-Sempas se izroči peticijskemu odseku; predlaga se primereno podporo, če store lokalni činitelji potrebno. — Predlog o zgradbi pralnice in napajališča v Moraru (1200 K) se izroči tehn. odseku; istotako predlog o kanalizaciji v občini Medeja; jednako predlog o nadaljevanju uravnavne hudournika Bersa. — Glede ustanovitve deželne zavarovalnice proti požaru se naroči deželnemu odboru, naj vrši daljna poizvedovanja. —

Glede krajevnih železnic Črvinjan-Gorica, Sv. Lucija-Kobarid in Sv. Lucija do Kranjske meje se odobri troške 23000 K za izdelane načrte ter se pozove vlado za sestavo podobnih načrtov. Glede črt Črvinjan-Belvedere-Gradež in Ronki-Porto Rosega-Pancan se pozivlje vlada k nadaljevanju železniških del na tej črti ter k istočasni izvršitvi črte iz Gorice v Črvinjan. Za

## Kapitan Hatteras

ali

### Angleži na severnem tečaju.

Francoški spisal Jules Verne. — Prevel O. I.

(Dalje).

Gradilca Scott in C.o, ki sta bila v Angliji v tem oziru najbolj spretna moža, sta bila prejela od Riharda Shandona natančen načrt, kjer je bila z največjo skrbnostjo določena teža, velikost in oblika ladje. Iz tega načrta je gledala globoka bistroumnost mornarja, ki ga je delal. Ker je imel Shandon potrebna sredstva na razpolago, se je delo pričelo in po naročilu neznanega lastnika hitro nadaljevalo. Ladja je bila izredno močno narejena; očitno je bila določena za velikanski pritisk, kajti narejena je bila iz indijskega hrastovega lesa, ki je posebno trajen, in vrhutega obita z močnim železjem. Mornarji so se povpraševali, zakaj ni srednji del ladje, ki je s tako močjo zgrajena, narejen iz železa, kakor pri drugih parnikih. Nato so si odgovarjali, da je moral neznan inženir že imeti svoje razloge za to.

S časom je ladja v delavnici dobivala svojo obliko in njena moč je vzbujala pri poznavalcih občudovanje. Kakor so že priponili mornarji Nautila, je tvoril njen sprednji tram z gredljem pravi kot; končal se ni v kljun, temveč v je...eno oistrino, vlitu v delavnici R. Hawthorna.

Ta železni, v solčnem svitu se bliščeči sprednji del je dajal ladji posebno lice, četudi ni imela na sebi nič vo-

jaškega. Vendar je bil na sprednjem delu en top, in sicer tako postavljen, da se je lahko na vse strani sukal.

Pa če ta ladja ni bila določena niti za vojno brodovje, niti za promet, niti za zabavne izlete, kajti izleti se ne delajo z živežem za šest let, čemu je vendar bila? Morda, da poišče Erebus in Terror ter John Franklina?

Nič manj ko to. Kajti prejšnje leto, 1859., je Mac Clintock prinesel iz severnega morja dokazano vest, da se je ta ekspedicija ponesrečila.

Ali je hotel torej Forward še enkrat poizkusiti sloviti severozahodni prevoz? Čemu to? Kapitan Mac Clure ga je našel leta 1853. in njegov poročnik Creswell je prvi objadral amerikansko celino od Beringove do Davidove morske ožine.

Vendar je bilo za strokovnjake gotovo in brezdvomno, da se hoče Forward izpostaviti nevarnostim ledenih pokrajin. Je-li hotel prodirati proti jugu, še dalje nego Wedell, dalje nego James Ross? Toda čemu, iz kakšnega namena? Vidi se, četudi je bilo polje ugibanjem skrajno omejeno, je domišljija še vedno našla sredstev, da se je izgubila v njem.

Naslednjega dne, ko so ladjo spustili v morje, pride njen parni stroj iz delavnice R. Hawthorna iz Newcastlea.

Ta stroj s 120 konjskimi silami in z nihajočimi valji je zavzemal malo prostora; njegova moč je bila precejšnja za 170 ton težko ladjo, in ki je vrhu tega bila močno opremljena z jadrji. Njene poizkušnje so pokazale, da v tem oziru ni dvomiti, in celo gospodu Johnsonu se je primerno zdelo, da se je izrazil napram prijatelju Cliftona: Če bi se Forward v istem času posluževal jader in vijaka, bi z jadrji dosegel večjo hitrost. Cliftonov pri-

jatelj ni tega nič razumel; vendar si je mislil: pri ladji, ki ji poveljuje pes, je vse mogoče.

Potem ko so postavili stroj na svoje mesto, so pričeli donášati živež; in ni bila malenkost, kajti v ladjo so hoteli spraviti živeža za šest let. Suho nasoljeno meso, prekajene ribe, prepečenci in moka, kava in čaj, vse to je tvorilo živež, ki so ga kar nasuli v notranje prostore. Vse to je vodil Rihard Shandon, kakor mož, ki se na to razume; vse so spravili v zaboje, lepo zavili in prešteli ter vredili. Tudi so vložili precejšnjo množino neke indijske jestvine, imenovane pemmican, ki ima veliko redilnih snovi.

Tak živež je kazal, da se pripravljajo na dolgo potovanje. Dober opazovalec pa je prvi hip uvidel, da pojde Forward proti tečajnemu morju, posebno če je videl sode citronskega soka, pastile, zavoje gorčice, z n. kislice in kohlearije, z eno besedo, množino onih sredstev proti skorbutu, katerih zdravilna moč je tako neobhodno potrebna na severnih in južnih ledenih morjih. Shandonu je bilo gotovo naročeno, naj posebno skrbi za ta del zaloge.

Orožja sicer niso mnogo pripravili, kar bi bilo lahko pomirilo plašne duhove, toda ena čumnata je bila napolnjena s smodnikom, kar je marsikoga oplašilo. Za jedini top, ki se je nahajal na ladji, bi ne bilo treba toliko smodnika. To je dalo misliti. Pripravljene so bile istotako velikanske žage in močna orodja, kakor vzvodi, svinčeni kiji, ročne žage, velike sekire itd., ne všteti precejšnjega števila možnarjev, ki bi lahko pognali v zrak celo mitnico v Liverpoolu. Vse to je bilo izredno, da je vzbujalo strah, da ne govorimo o raketah in najrazličnejših svetilnih pripravah.

# DOPISI.

## Iz ajdovskega okraja.

**Brje.** — V zadnjem »Pr. listu« je nekdo v velikih skrbih za našo mladino in stariše, katere kakor dopisnik cika, pohušuje podpisani. Če dopisnik misli podpisane, kateremu tudi v isti sapi, kakor že večkrat prej, preti z groznimi razkritji, grehi in doprinešenimi hudobijami, vabi ga, da to enkrat vendar objavi, ker ni dobro, da podpisani v takih grozotah in strahu živim!

Možina.

**Iz Rihemberga.** — (Kratek odgovor dopisniku v št. 2 »P. L.«). Rokodelec razpravlja navadno najraje o lastni stroki, kar se bode vjemalo s dotičnim »poštenjakovičem« iz Rihemberga, ki se podpisuje kot pristaš S. L. S. Tega kljuseta skrbijo bližajoče se občinske volitve tako, da mu niti spati ne dajo. Najbrže ima revče dobre zobé ter računa, da bode kaj z njegovo gnijolobo.

Kdo bode godel in kdo plesal, pokaže najbližja bodočnost. Ob ti priliki bi pa želeli izvedeti, kam je prišla tista harmonika — zapuščina godca, koji je postal svoječasno žrtev lastnega poklica ter po trudopolnem nategovanju svojega inštrumenta izdihnil svojo dušo v hlevu neomadeževanega našega župana.

Mi bi mogoče s to čudodelno harmoniko zagodli polko, ne da bi pač želeli takih zlih posledic, kakor so bile oni čas osobito iz razloga, ker je pri nas pomanjkanje babic in bi se vsled tega znalo število žrtev še povečati, kar bi nam pa ne bilo po volji.

Kar se pa tiče kandidatov v občinsko starešinstvo, svetovali bi vam uzonejšje može kakor jih vi naštevate in so poznati kot za izvanredne inteligente, kakor n. pr. Pirotič jun. iz Vasi, bosonogi »Španjor« ravno od tu, Inteligenco iz Tabra, Kaplana iz Cvetroža, »Pavleta« pri Škrbčih itd. itd. zraven pa še najnovejšega občinarja, kot virilista. To bi bilo društvo! X.

**V Šmarjah** je bil v soboto voljen za župana zopet g. Fran Gruntar, ki županuje občini že dolgo vrsto let ter uživa zaupanje pri svojih občanah. Še na mnoga leta!

**Rihemberg.** (Tri nesreče.) Dne 17. t. m. zvečer so v vasi Mravljevi pri Rihembergu zlezli v klet posestnika Josipa Birse vzmoviči in pobrali vso mesnino pred dnevi vbitega prešiča, brentač dobrega vina in odšli v bližino pod vas, kjer so spili vino, odvrgli prašičja ušesa in potrebuščino ter z drugim odšli. Vbogi Birs je zdaj brez mesa in zabele. Upajmo, da pridejo lumpom na sled!

Isti dan je ponesrečil posest. I. Turk iz Rihemberga. Vozil je kole iz hoste. Voz se je nanj zvrnil, ki ga je zmečkal, da je bil takoj mrtev.

Občina je kupila za cerkveni denar 500 centov apna za popraviljanje rihem-

berške cerkve. V zadnjem času pa je skoro vse zmanjkalo. Naši starešine se zdaj menda kisto drže, in nihče ne ve, če je bo mogel vzmovič kedaj povrniti. Čuden red in gospodarstvo je v rihemberški občini!!

## Iz tolminskega okraja.

**Volče.** — Zvečer pred protestnim shodom, ki ga je bil sklical »Izvrševalni odbor nar. napredne stranke« za dan 6. t. m. v Tolminu, smo bili približno napredni fantje oglaš na steno hiše, kjer se nahaja tuk. bralno društvo. Drugi dan, po prvi maši, sta čitala omenjeni oglaš France Fortunat iz Čiginja in Anton Rutar, občinski sluga iz Volč. Ko se je Fortunat odstranil, je obč. sluga Rutar — najbrže navdahnjen od samega sv. Duha — potrgal v svoji sveti klerikalni jezi oglaš raz steno.

Predrznost tega hinavskega človeka presega že vse meje. Ta — »pokrita rihta« hoče že vse strahovati. Brez značajnejše prve vrste! Kadar govori z naprednjakom, je naprednjak; kadar govori s socijalnim demokratom, je soc. demokrat; v resnici pa je črni klerikalni »Klop«! Svetujemo mu, da bi prihodnjič šel na Benečijo, ker bi bilo bolje zanj, nego pa oglaš trgati raz zid. Morda bi se mu na Benečiji osvežil spomin na preteklo lepe čase.....

Toni! Ti nam trgaš lepake raz zid, mi Ti trgamo pa krinko raz obraz, da bodo tudi po svetu vedeli, kaj si bil in kaj si. Varuj se Toni, da Te ne poženemo na Benečijo!

Volčanski napredni fantje.

## Iz sežanskega okraja.

**Požar.** — V Koprivi je nastal v noči med 15. in 16. t. m. požar v gospodarskih poslopih Ivanke Zega št. 11. Zgorela so poslopja in krma. Poslopja so zavarovana.

## Družba sv. Cirila in Metoda.

**Za družbo sv. Cirila in Metoda** K 3, nabrala gđc. Fonova s Solkanske ceste.

**Družbi sv. Cirila in Metoda** je poslal g. Filip Stubelj, poružnični blagajnik v Šmarjah, K 12, katere je zložilo občinsko starešinstvo ob novoizvolitvi župana g. Fr. Gruntarja. Hvala!

## Domače vesti.

**Za knjižnico Slov. bralnega in podpornega društva** je nabrala vesela družba pri F. K 20'20.

**Deželni zbor** ima danes svojo IX. sejo. Na dnevnem redu je med predlogi deželnega odbora: most med Gradščem na Zdravščino; uravnava hudournika Draganjšček; ugotavljanje škod po uimah ter odpisovanje zemljiškega davka, dovršitev uravnavnih del ob Kornu pri Vi-

skonu in zgradba mostu. — Med predlogi deželnih odborov: Premeba štatuta dež. hip. zavoda in dež. obč. kred. zavoda, obrestno merilo za obveznice obeh zavodov; zakonski načrt o uporabi določil zakona glede urejanja prisilnih doklad za plačilo občinskih dolgov, nekateri proračuni in prispevki: kakor občini Mavlinje za popravo ceste Mavhinje-Sesljan, obnovitev prispevka za napajališča v Gorjanskem, zgradba vodnjaka pri Lisjakihi, obnovitev podpore za most čez Veliki potok, most med Ustjem in Ukajnem.

**Smrtna kosa.** — Umrl je v Gorici trgovec Josip Zornik po dolgem bolehanju. Naj počiva v miru!

**Zasedanje našega deželnega zbora** utegne trajati še kakih 14 dni, tje do pusta. Državni zbor bo sklican najbrže šele v sredi februarja, torej je še dosti časa za zasedanje dež. zbora. V odseke so nabasali razne peticije in druge reči, tako da pridejo na dan zopet menda le najnujnejše reči, namreč kar mislijo gospodje da je nujno! Zadnji dve seji bosta najbrže dolgi z velikanskim dnevnim redom; tako pač, kakor ima navado deželni glavar. — Lahki dobijo dosti, Slovenci pa malo; tako skonča tekoče zasedanje. Vse »delovanje« se suče okoli podpor, v ostalem je naš slavni deželni zbor le karikatura provincialnega parlamenta.

**Verifikacijski odsek.** — Poslanec Faidutti je zahteval v jedni zadnjih sej, naj se skliče kmalu verifikacijski odsek; glavar je rekel, naj se obrne na predsednika. Odsek je menda že imel sejo. Kdaj pride poročilo na dnevni red? Laški liberalci gledajo laške klerikalce v zbornici kot sitno breme, katerega se treba prej ali slej otresti. Če ne verificirajo volitev iz splošne kurije, sifrlijo iz zbornice 3 klerikalni poslanci; če bi jim sledili v znak solidarnosti še drugi trije, ali če vržejo ven tudi te, potem bi bila idila v našem deželnem zboru popolna. Zborovali bi sami zavezniki: 9 laških liberalcev in 9 slovenskih klerikalcev.

**»Obnovi se podpora«** ... V seji za sejo se v dež. zboru obnovljajo prejšnje že dovoljene podpore, ki pa niso bile izplačane. Rekli smo že, da klerikalci bodo bobnali, da so to čisto nove pridobitve in hvalili se bodo, koliko dobrega so zopet storili našemu ljudstvu. Čudno, da se ne obnavljajo tako tudi podpore za furlansko stran! — E, za Furlanijo so pač splačali podpore, Slovenci so morali čakati obnovitev. In kdo ve, če ne bo treba morda še nove obnovitve sedanjih obnovitev!! Ali jih pa večina popolnoma zapade.....

**Društvo veleposestnikov** je danes zborovalo v Gorici ob povoljni udeležbi. Poročilo o znanih dogodkih v zbornici je bilo široko. Sprejeli so krepko resolucijo. Več sporočimo.

prezidavo VI. skočnika namakalnega prekopa na tržiškem polju se predlaga 15000 K. Izroči se finančnemu odseku. — Zakonski načrt o klasificiranju treh cest na Cerkljanskem se izroči tehn. ekon. odseku. — Sprejme se zak. načrt o klasificiranju ceste od šempeterško-dornberške ceste do Ozeļjana in od Sv. Lucije do Šempaske šole. — Prošnja za odcepitev občine Divača od župnije nakelske se izroči juridičnemu odseku.

Predlogi deželnih odborov:

Sprejme se zakonski načrt o ohranitvi namakalnih naprav na tržiškem polju. Kdor bi ravnal proti temu zakonu, ga zadene kazen dveh mesecev ali 600 K globe. Bugatto se je tej kazni protivil, češ, da kazni sta tu politična in sodna oblast, kakoršen pregrešek kdo napravi. Po tem zakonu pa kaznivo dejanje pade pod jedno in pod drugo, toraj dve obsodbi. Predlaga globo 300 K ali mesec dni zapore. Pettarin in Pinavčij se protivita. Predlog pade; zanj glasujejo le laški klerikalci.

Sprejme se proračun dež. gluhonemnice, kmet. šole, zaloga za uboge, ustanove Karinijan, šolskega zaloga, ustanov Abram itd.

Sprejme se zakonski načrt o uvrstitvi ceste Pliskovica-Veliki Dol do ceste proti Nabrežini ter ceste Krajšenica do ceste Štanjel-Kobdilj med skladovne ceste.

Glede podaljšanje ceste Vrhovlje-Kobalarji do znamenja sv. Jakoba in ceste Srednje proti Volčam se nalaga dež. odboru, da ukrene potrebno. — Obnovi se podpora 2000 K za brambne naprave ob Branici pri Lisjakihi. — Gledé prošnje zavarovalnice goveje živine pri Marjinem Celju se naroča dež. odboru, naj se prepriča o delovanju zavarovalnice. — Obnovi se podpora 1000 K za uravnavo Kopice in Lipnika. — Deželnemu odboru se odstopita prošnja za popravo občinske ceste v Vel. Žabljah in prošnja občine Šmarje za podporo v popravo občinskih cest. — Preko prošnje Josipa Kneza za plačilo bolniških stroškov za sina se preide na dnevni red. — Prošnja za zgradbo 7 vodnjakov v Vrtojbi se odstopi dež. odboru; istotako prošnja za kanalizacijo obč. Volče in napravo občinskega vodotoka; jednaka prošnja gasilnega društva v Čepovanu; potem tudi prošnja Ane vdove Fajgelj za podporo in prošnja P. Ipavca. Obnovi se podpora 1000 K za zgradbo ceste v Podgradu, obnovi se podpora 700 K za zgradbo vodovoda v Srpenci. — Dež. odboru se odstopi prošnja vin. in sadj. društva v Batujah in prošnja za popravo nabiralnika v Šmarjah. — Dež. odbor ima v teh rečeh nadaljevati poizvedbe, deloma rešiti jih v svojem področju.

Prihodnja seja danes ob 4. pop.

Mnogoštevilni gledalci so dalje občudovali dolg čoln iz mahagovine za some, pirogo iz kositra (čoln, ki je kakor iz debela izdobljen) prevlečeno z gutaperko, in več halkeboatov, neke vrste kavčug, ki se je dal izpremeniti v čoln s tem, da se je napihnil. Vse je radovedno zijalo, čim bolj se je bližal trenutek, ko odpluje Forward proti svojemu neznanemu cilju.

## II.

### Nepričakovano pismo.

Pismo, ki ga je Rihard Shandon prejel osem mesecev prej, se glasi:

Gospod Rihard Shandon,

Liverpool.

Velespoštovani gospod!

To pismo naj Vas obvesti, da imate na razpolago 16.000 funtov šterlingov, ki so vloženi v banki gg. Marcuat in Co. v Liverpoolu. Tu je pridejano pooblastilo z mojim podpisom, da smete razpolagati z denarjem do zgoraj omenjene vsote 16.000 funtov.

Vi me ne poznate. Nič ne de. Jaz Vas poznam, to je merodajno.

Jaz Vam nudim mesto podpoveljnika na ladji Forward za neko potovanje, ki utegne postati dolgotrajno in nevarno. Če ne sprejmete, potem ni nič; če sprejmete, imate 500 funtov letne plače, ki se za časa ekspedicije zviša za eno desetino. Ladje Forward še ni. Morate jo še le dati delati, tako da se bo prve dni meseca aprila (l. 1860.) že lahko spustila v morje. Pridejan je tu tudi njen načrt, katerega se morate natančno držati. Dajte jo zgraditi v delavnici gg. Scott in Co., s katerima se pogovorite o tej zadevi.

Posebno vam priporočam skrb za moštvo Forwarda, ki bo sestojalo iz enega kapitana, namreč mene, enega podpoveljnika, ki ste vi, tretjega častnika, enega oro-

žničarja, dveh strojevodij, enega ledarja, osem mornarjev in dveh kurjačev, skupno osemnajst ljudi, vstevši tudi dr. Clawbonny-a iz tega mesta, ki se vam predstavi v primernem času.

Kdor se hoče udeležiti te ekspedicije, mora biti Anglež, prost, brez družine, neoženjen, in zdržati se mora opojnih: pijač. celo piva, in pripravljen mora biti za vsako podjetje in nezdgo. Izberite posebno vročerkvne, ki imajo večjo življensko silo in zato več toplote.

Ponudite jim petkrat večjo plačo nego jo imajo navadno, z letno doklado ene desetine. Po končani ekspediciji je vsakemu zagotovljenih 500 funtov, vam pa dva tisoč. To podjetje bo dolgotrajno in naporno, toda častno; pomišljati torej nimate povoda, gospod Shandon.

Naslov: pošta restante Göteborg (Švedija.) Z začetnicami K. Z.

Dostavek. Prihodnjega petnajstega februarja dobite velikega danskega psa z visečo šobo, črno rumene barve, s črnimi progami. Denite ga na krov in dajte mu ječmenovega kruha, pomešanega s svinjsko mastjo. Sprejem psa sporočite v Livorno (Italija) z zgorajšnjimi začetnicami. Kapitan Forwarda pride že v pravem času in se da spoznati. Ko bo treba odriniti, dobite novih naročil.

Kapitan Forwarda K. Z.

## III.

### Doktor Clawbonny.

Rihard Shandon je bil izvrsten mornar. Dolgo časa je načeljeval somolovcem v severnem morju in si s tem pridobil zasluženost slavo v celem Lancastru. Tako pismo bi ga bilo po pravici lahko osupnilo; začudil se je res, toda ostal je ravnodušen kakor mož, ki je že kaj drugega doživel.

Sicer je pa imel vse zahtevane pogoje: ni imel žene, ne otrok, ne sorodnikov; bil je prost kakor malokdo.

Ker se torej ni imel s kom posvetovati, je šel naravnost k bankirjema Marcuat-u in Co.

»Če je denar tu«, si misli, »pojde drugo samo po sebi.« V banki ga sprejmejo spoštljivo, kakor človeka, katerega v blagajni mirno čaka 16.000 funtov. Ko je to končano, si da prinesiti košček belega papirja ter naznani po zgoraj označenem naslovu sprejem denarja s svojo okorno pisavo.

Še istega dne se je pogodil z ladjedelci v Birkenheadu, in 24 ur pozneje je že ležal gradelj Forwarda po dolgem na kladah ladjedelnice.

Rihard Shandon je bil mož 40 let, močan, energičen in pogumen, izborne lastnosti za mornarja, ki so ga delale samozavestnega, odločnega in ravnodušnega. Bil je znan kot zavirljiv in oduren značaj, zato pri svojih mornarjih ni bil nikdar priljubljen, še celo bali so se ga. Vendar to ni bilo tako hudo, da bi bil imel zaradi tega kaj preglaiv, ko je iskal moštvo, kajti znal si je pomagati iz zadrege.

Shandon se je bal, da ne bi mu skrivnostna stran podjetja že po svoji naravi delala preglaiv pri njegovem delu.

»Tako torej je najboljšje«, si misli, »tega ne obesiti na zvon. Kajti vse bi hotelo vedeti, zakaj in čemu to podjetje, in ker sam ničesa ne vem, bi bil z odgovorom v zadregi. Ta K. Z. mora biti gotovo kak posebej. Toda končno on me pozna in se zanese name; to zadostuje. Za njegovim ladjo hočem izborno skrbeti, in jaz se naj ne imenujem Rihard Shandon, če ni namenjena za ledeno morje. Toda obdržimo to zase in za častnike.«

Nato je začel Shandon zbirati moštvo, strogo se držel razmer glede družine in zdravja, kakor jih je zahteval kapitan.

(Dalje pride.)

»Odda se deželni odboru v poizvedovanje ali rešitev« — — — tako se glasi sklep pri nekaterih točkah iz torkove seje deželnega zbora. Zakaj se sklepa tako pri raznih slovenskih prošnjah in predlogih, dočim se za lažje reči navadno napravi hitro definitivni sklep ter se ustreže če le mogoče? Vidi se, da ležijo razne slovenske reči v deželnem odboru dolgo časa, potem pride deželni zbor, in ker niso popolne, romajo zopet nazaj na svoje staro mesto v deželni odbor. V deželni hiši, je pač dvojna mera: za furlanske reči preskrbijo hitro, da so kompletne; inženir je vedno na razpolago — ali slovenske se vrže na kup, potem pa se jih končno po poti iz dež. zbora vrne v odbor, da ta naredi z njimi kar hoče. Po taki poti dobivata slov. klerikalna odbornika v roke tudi orožje, katero moreta imenitno izkoristiti v strankarske namene! — Take vrste »delovanja« dež. zbora in odbora pa ne bomo trpeli!!

**S slovenskim moškim učiteljskim v Gorici** se je pobahal Gregorčič v svoji »Gorici«. Kjer se on baha, tam se povsodi zaletava v g. Gabrščka. Nesramna »Gorica« trdi, da je protestni shod v Trgovskem domu imel za posledico, da se je jela vlada pomišljati, videla je, da se ljudstvo hujša in bala se je nemirov. No, nato pride seveda resni nastop klerikalnih poslancev, da se je vsa reč rešila ugodno. Kakor po navadi. — Kar na kratko pove-mo to-le: Protestni shod je bil umesten, tudi od klerikalcev odobravan, in imel je uspeh, da so se ustrašili tam, kjer potreba. Gregorčič se ni zgani, poslal pa je okoli Fončka, čegar navzočnost nikjer ne imponira. Pa tudi nič ni vedel. Obupan in brez poročil je prišel z Dunaja, za njim pa takoj od dr. Ploja vest, da je vse v redu. V Trstu in od strani napredne stranke so se storili pravočasno koraki. Brzjavka na Bienenrtha je bila tako ostra, da je bil mož ves razkačen. Seveda trepetati bi morali pred njim! Pokazalo se je, da smo pripravljeni nastopiti brez obzira proti počenjanju Lahov, ki so grozili z nasilstvi in revolucijo. Zajedno pa je bil storjen sklep, da noben učiteljskičnikov ne pojde v Koper, marveč da se otvori v Gorici zasebno učiteljske; računalo se je, umevno samo ob sebi, da Gregorčič ne bi odrekel prostora v tak namen. Učne moči so bile vse tukaj. — Pripravljen je bil odpor najhujše pa tudi najbolj praktične vrste — to je p o m a g a l o. Čepeti doma in Fončka pošiljati okoli, s tem seveda se ne pripori nič.

Očitane Gregorčiču v »Soči«, da je glede premestitve učiteljske najprej vso reč zapackal, ker se je dal hvaliti v »Gorici«, je povsem opravičeno. Pribiti de-jstvo je namreč, da so bili Lah opozorjeni na premestitev prav po »Gorici« vsled neumnega hvalisanja dr. Gregorčiča ter se je prav radi tega odločilo premestitev. Če bi ne bilo tistega hvalisanja, bi bilo učiteljske že par let v Gorici! Taka je resnica, katero naj upošteva tudi »Slovenec«, ko caplja za »Gorico« ter bje po Gabrščku z nesramno lažjo po svoji stari falotski navadi! — Pripominjamo še, da se je »Slovenec« takrat popolnoma strinjal s protestnim shodom v Trg. Domu, sedaj pa laže z »Gorico« vred! Taki so pač klerikalni poštenjaki.

**Nekdo poje** čudne politične pesmi po »Gorici«. Zasramuje naprednjake kar po vrsti. Ta »pesnik« pa ni bil za to poklican v Gorico, da bo pel nesramne pesmi ter blatil naprednjake, njegov poklic je drugačen. — Če bi počel kaj sljčnega kak naprednjak, bi ga »Gorica« hitro denuncirala pristojni oblasti. Klerikalni znani pesnik misli, da sme početi, kar hoče. Pove-mo mu, da se moti. Če ne neha, mu stopimo na prste, da bo cvilil. Takih nesramnosti državnih nastavlencev ne bomo trpeli!

**60 letnica orožništva.** — »Diamantni jubilej« t. j. šestdesetletnico obstanka je slavilo 18. t. m. orožništvo. Tega dne leta 1850. je cesar podpisal zakon o ustanovitvi orožništva. Organiziral ga je general Kompen pl. Fichtenstamm. V Avstriji je 13.524 orožnikov in 304 orožniških častnikov. Na leto se porabi za orožništvo 25 milijonov 889.568 K.

**Tatvina na državnem kolodvoru v Gorici.** — Kakor nam poročajo, je zmanjkala v torek zvečer na postaji drž. kolodvora v Gorici vreča kave. Tatova so že prijeli. Sta dva. Eden je uslužben na

kolodvoru. Tat je rekel redarju najprej, da je v vreči fižol, no, pa se je kinalu pokazalo, da je kava. Kave je okoli 50 kg. v vreči.

**Pod vlak** se je vrgel danes dopoldne na državnem kolodvoru v Gorici prižigalec Jamšek, star okoli 60 let. Vlak ga je raztrgal in razmesaril. Jamšek je bil v službi tukajšnje plinarne. Zadnje čase je bolehal ter bil v bolnišnici. Vzrok: neozdravljiva bolezen.

**V Idriškem** se bo vršila dne 23. t. m. plesna veselica v dvorani g. Josipa Volariča. Začetek ob 6. uri zvečer.

**Deželno društvo tobakarnarjev v Gorici** je prejelo vsled prošnje, od cesarskega jubilejnega podpornega društva tobakarnarjev za Avstrijo na Dunaju znesek 50 K za v razdelitev potrebnim udom. Obdarovani so bili sledeči udje z zneskom po 10 K in sicer Mar. vdova Komar, Št. Lorenc pri Fiumičelu, Ana vdova Tassini iz Rude, Maria Visintin, Kapucinska ulica, Gorica, Teresa Roth Magistralna ulica, Gorica in Henrika Jelersig, Nunska ulica iz Gorice. S tem se zahvaljuje podpisani omenjenemu podpornemu društvu najtoplejše. Josip Schwarz, predsednik.

**Listnica upravnistva.** — G. J. Jarec, Matulje. Plačano do 1. febr. 1910.

**Listnica:** V S—t. Dopis priobčimo v »Primorcu«.

## Sokolski vestnik.

**Števerjanski odsek »Sokola« v Gorici** bo imel v nedeljo dne 23. t. m. ob 3. popoldne v prostorih g. Franca Lipica svoj redni občni zbor. Vspored po poslo-niku.

**Telovadba za ženske** v telovadnici »Sokola« v Gorici se vrši redno vsaki torek in soboto od 8.—9. ure zvečer.

**Mlrenski »Sokol«** priredi dne 29. t. m. maskarado v Budimnovih prostorih.

**Za »Sokola« v Mirnu** je nabrala v veseli družbi gospica Mihela Jakilova v Ru-pi 7 K 20 v. Hvala!

## Zveza narodnih društev.

**V Prvačini** se bo vršilo v nedeljo pop. ob 3. predavanje v dvorani g. Pahorja, na katero ponovno opozarjamo.

**»Narodna Čitalnica« na Kneži** bo imela v nedeljo dne 23. januv. t. l. ob treh popoldne svoj redni letni zbor v društveni sobi po običajnem dnevnem redu. K mnogobrojni udeležbi uljudno vabi odbor.

**Kmetško opekarsko društvo v Bukovici** bo imelo dne 23. t. m. svoj redni občni zbor ob 3. uri popoldne v prostorih g. A. Abramič. Ako se ob določeni uri ne udeleži zadostno število udov, vrši se pol ure pozneje ob vsakem številu udov. — K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

**Grahovo ob Bači.** — Redni občni zbor »Narodne Čitalnice na Koritnici« se je vršil 16. januarja 1910. V odbor so izvoljeni sledeči: predsednik Franc Kokošar, podpredsednik Franc Šorli, blagajnik Ivan Brovč, tajnik Blaž Florijančič, odborniki: Ivan Florijančič, Ivan Šorli, France Florijančič. Namestniki: France Šorli, Miha Lisjak, Ivan Ortar. Pregledovalci računov: Alojzij Brovč, Valentin Brovč, Fr. Kokošar.

**Društvo »Nada« v Sovodnjah** bo imelo v nedeljo dne 23. t. m. svoj občni zbor.

**Ajševica.** — Predsednikom »Narodno-izobraževalnega društva na Ajševici« na občnem zboru dne 9. t. m. je bil izvoljen Valentin Komel. Ostali odbor se je sestavil sledeče: Štefan Cej podpredsednik, Rudolf Komel tajnik, Anton Komel ml. blagajnik; Franc Živec, Franc Čubej in Engelbert Cej odborniki. Preglednika računov Franc Rijavec in Ernest Velikonja.

Pristopilo je na novo mnogo članov in se je s tem društvo zdatno ojačilo.

## Trgovsko-obrtna in gospodarska vesti.

**Na c. kr. umetno-obrtni strokovni šoli v Ljubljani** se bode vršil od 15. aprila do 15. julija l. l. del strokovnega tečaja za izobrazbo učiteljev risanja na obrtnih nadaljevalnih šolah. Drugi, tudi trimesečni delni tečaj se bode nadaljeval v istih mesecih l. 1912. Primerno opremljene prošnje za vsprejem je vložiti potom šolskega vodstva najkasneje do 15. februarja l. l. neposredno

pri ravnatelstvu v Ljubljani. — Šolska vodstva naj na prošnjah pripomnijo, koliko v strokovnih kurzih izobraženih učiteljev že deluje na dotični nadaljevalni šoli. — Sprejem, oziroma odklonitev se udeležnikom pravočasno naznani potom okrajnega šolskega sveta, ki bode tudi vse primerno ukrenil, da dobi sprejeti učitelj dopust. — Vsak izven Ljubljane zaposleni udeležnik dobi od c. kr. ministrstva za javna dela podporo v znesku 180 K. — Učni predmeti v I. delnem kurzu so: Geometrija in projekcijski nauk, geometrijsko in projekcijsko risanje. Prostoročno risanje in vaje v skiciranju po strokovnih predmetih. Modeliranje. Oblikoslovje za stavbne in umetne obrti. Skupaj 32 ur na teden.

Tečaj je v prvi vrsti namenjen učiteljem, ki že delujejo na obrtnih nadaljevalnih šolah; potem pridejo v poštev učitelji, o katerih je upati, da bodo nameščeni na že obstoječih ali pa snujočih se obrtnih nadaljevalnih šolah. — V tečaj se sprejme največ 20 udeležnikov.

## Politični pregled.

**Kranjski deželni zbor** ta teden nima nobene plenarne seje. Le odseki bodo zborovali. Finančni odsek je sklenil dati za učitelje 45.000 K. Teh 45.000 K bo razdeljeval deželni odbor. Torej je dovoljen ta denar za kupovanje učiteljev. Istočasno se dovoli 60.000 K za klerikalne gospodarske zavode, med njimi za »Gospodarsko zvezo« 40.000 K.

**V štajerskem deželnem zboru** je utemeljeval posl. Rimelmoser predlog, naj bi država prispevala 50% za ljudskošolske troške. Nemci zahtevajo zopet novo meščansko šolo, in sicer na Gor. Štajerskem v Črncu (Rottenman). Dr. Kukovec je utemeljeval svoj predlog glede delitve dež. šolskega sveta po češkem uzoru. Za predlog so glasovali le Slovenci in socialisti.

**Češki deželni zbor** namerava vlada sklikati na vsak način proti koncu t. m. ali začetkom februarja. Pogajanja za delavnost se vrše ta teden.

**Resolucija za nižje colinske in tovarne tarife** za krmila sklepajo na shodih po Zgornjem Štajarskem.

**Volitve na Angleškem.** — V soboto so priče na Angleškem volitve v parlament, ki bodo trajala 10 dni. Za nje se vse zelo zanima, ker se z njimi odloči, ali bode zmagalo ljudsko zastopstvo nad lordi ali ne, in ker se tudi odloči neizmerno važno vprašanje, ali bode na Angleškem v bodoče veljalo načelo svobodne trgovine ali takozvanih obrambnih carin. Liberalci in delavci so za svobodno trgovino, uni-onisti za poslednje. Ker obsegajo angleške kolonije četrtno celega sveta je umevno, da bi imele obrambne carine za te kolonije neizmerne posledice za trgovino in industrijo ostalih držav.

**Draginjski odsek.** — Načelnik državni poslanec Hribar je sklical sejo draginjskega odseka v parlamentu na današnji dan. Nadaljevati se ima debata o draginjskem vprašanju.

**Občinska volilna reforma na Koroškem.** — Deželnemu zboru koroškemu je predložen novi načrt zakona o obč. redu in obč. vol. redu za Koroško, ki ga je sklenil v to izvoljeni odsek. Davek plačujočim ženskam se načeloma pripozna volilna pravica. Osebe, ki ne stanujejo v občini, morajo osebno voliti; voliti z pooblastilom sme samo tisti, ki je sam volilec. Uradniki in služabniki občine so od pasivne volilne pravice izključeni. Ljudskošolski učitelji volijo v II. vol. razredu.

## Razne vesti.

**103.100 rekrutov** za armado in 19.240 za deželno brambo zahteva vojni minister za tekoče leto.

**V Rablju** se vršijo rešilna dela, da bi spravili na dan zasute: dr. Veselega, njegovo ženo, 2-letnega sinka njegovega, kuharico iz Belepeči in pestunjo iz Loga ter še dva druga. Delo pa gre le počasi od rok in najbrže poteče dosti časa, predno spravijo ponesrečence na svetlo.

**Slov. akad. društvo »Adrija« v Pragi** naznanja svoj III. redni občni zbor, ki se bo vršil v petek 21. t. m. ob 1/8 uri zvečer v restavraciji »u kuriho oka«. Dnevni red: 1. formalnosti; 2. poročilo

odbora; 3. poročila klubov in odsekov; 4. poročilo eksekutive; 5. slučajnosti. Slovanski gostje vabljani.

**Trgovino trdke Steiner v Trstu** so okradli neznani tatovi v noči na 2. t. m. Blagajne niso mogli prevrtati. Na to so pregledovali blago ter prišli na sled drugim tatvinam, ki so se morale vršiti počasi ter so dosegle svoto 15.000 K. Dva Steinerjeva komija sta znala blago jemati ter je prodajati; bila sta sporazumljena z drugimi. Vodja tatinske bande komi Peter Gulin je ušel.

**Nemški »Schulverein«** bo slavil letos tridesetletnico svojega obstanka. Siavil jo bo v Gradcu.

**Za dalmatinske železnice.** — V nedeljo 16. t. m. se je vršil v Splitu velikanski manifestacijski shod za železniške zveze Dalmacije z Bosno in preko Hrvatske z ostalo monarhijo. Shoda so se udeležile vse politične stranke. Shod je sprejel resolucijo, v kateri so od vlade z vso ostro-stjo zahtevali železniške zveze za Dalmacijo. Sklenilo se je osnovati dalmatinski železniški svet, ki bo imel nalogo, da z vsemi sredstvi pospešuje pred vsem zgradbo železniške zveze Dalmacije (Split) s Hrvatsko in Kranjsko.

**Prestolonaslednik Franc Ferdinand** pride 10. febr. v Pulj in se nastani na bri-onskih otokih.

**Največji vinograd na svetu** je portugalski Poceirao. Meri 4000 ha (2 ure hoda po dolgem 1 uro počez). Vinograd obde-ljuje 600 rodbin.

**Zrakoplovstvo.** — Ruska vojaška uprava namerava dati zgraditi velik zrako-plov, ki bi glede velikosti vse dosedanje prekašal. Koncem tega leta namerava Rusija imeti zračno brodovje iz 7 aeroplanov, 3 biplanov in cele vrste manjših zrako-plovnih tipov. — Gustav Lilienthal je pre-daval v petek v aeronautičkem klubu v Berlinu in je javil, da je iznašel nov apar-at za letanje, ki ga brez vsakega motorja giblje človek z rokami in nogami. Torej bomo vendarle letali kot ptice po zraku? — Major Parseval je v avtomobilističnem klubu v Monakovem izjavil, da bo on kmalu začel s svojim balonom osebni pro-met. Tudi zrakoplov »Zeppelin V.« začne v početku junija z osebnim prometom. — Peljal bo lahko s seboj 39 oseb.

(Dalje na četrti strani.)

Št. 217.

## Natečaj.

V šolskem okraju Gorica (okolica) se razpisujejo v stalno nameščenje:

1) mesto učitelja - voditelja na eno-razrednicah na Banjšicah, v Dolu pri Opaljemselu, Kalu, Ligu, Lokoveu, Lok-vah, Lomu, pri Murovcih, na Ollici, v Plavah, Pošabotinom, v Ravneh, Tevčah, pri St. Tomažu, v Vedrijanu, Višnjeviku, na Vrhu pri Kanalu, in Zapotokom;

2) mesto potovalnega učitelja za Levpo-Zavrli, Podlako-Dol, Lokovec, Gor. Trihušo-Krtovšče in Vrata-Gor. Loko-vec;

3) mesto učitelja na trirazrednicah v Ajdovščini, Št. Andrežu, Kojskem, Sv. Križu in Vrtojbi ter na dvorazredni-cah v Čepovanu in na Gorenjem polju (za ekspoziuro v Ložicah);

4) mesto učiteljice na dvorazred-nicah v Cerovem, Grgarju, Kamujah (dve mesti, eno za ekspoziuro v Skril-jah), Opaljemselu, Oseku (za ekspozi-turo v Vitovljah) in Šmarjalu.

S temi službami spojeni prejemki so določeni v postavi z dne 14. janu-arnja 1906, dež. zak. št. 10.

Potovalni učitelji dobivajo tudi polnino po 260.— K na leto.

Prosilci in prosilke za katero teh mest naj vložijo z vsemi spričevali, ime-novalnimi dekreti in z dekreti o podel-jenih jim jeletninah opremljene proš-nje najpozneje do vštetelega 19. dne fe-bruarja t. l. uradnim putem pri pod-pisanem c. k. okrajnem šolskem svetu.

Prepozno došle ali v gornjem roku nepopolno opremljene prošnje se ne bodo vpoštevale.

**C. kr. okrajni šolski svet.**

V Gorici, dne 17. januarja 1910.

**Amerikanska ekspedicija na južni tečaj.** — Amerikanci nočejo zaostati za Angliji. V kratkem odpotuje angleški kapitan Scott proti južnemu tečaju, pa tudi Amerikanci pripravljajo enako ekspedicijo. Za to ekspedicijo si nabavijo ladjo »Roosevelt«, s katero je plul Peary proti severnemu tečaju; ekspedicije se udeležijo trije tovariši Peary-ja, namreč kapitan Bartlett, profesor Donald Millan in inženir George Borup. Ekspedicija se bo bližala od amerikanske strani južnemu tečaju.

**70 letni učitelj — požigalec.** — V Ojurgjevacu na Hrvaškem so se pojavili večkrat požari. Sedaj so zaprli 70 letnega ljudskega učitelja Adama Slivariča, ki je že delj časa umobolen in trpi na piromaniji, ko je ravno gorečo gobo hotel djati na neko streho.

**Vojvoda — ponarejalec denarja.** — V Madridu so zaprli člana najvišje aristokracije vojvodo Benavente, ker so dobili na njegovem posestvu pri Guadinu v provinciji Granadi veliko ponarejalnico denarja, katera je popavljala celo Spanijo s ponarejenim duro — denarjem.

**Beg iz ječe.** — Iz ječe Saint-Gilles v Belgiji je pobegnil Pellaert. Zaprt v posebni celici, kamor so ga prenesli radi njegove srčne hibe, je spilil mrežnato okno, skočil na sadni vrt, preplezal dva zidova visoko 6—8 metrov in stopil v avtomobil, ki je že čakal nanj.

**V Lodz-u v Galiciji se je podrla nova,** komaj zgrajena štirinadstropna hiša. Hišnik in njegova družina so našli smrt pod razvalinami. Podirajoča se hiša je ubila tudi nekaj mimoidočih ljudi.

**Na cesti lakote umrli.** — V Madridu so zopet našli moža in ženo mrtva na tleh. Zdravnik je dognal smrt vsled lakote. Do sedaj je umrlo v Madridu letos že 9 oseb lakote na ulici.

**Kapucinski pater Auracher poročen.** — Na Bavarskem in posebno v Monakovem obče znani pridigar Beno Auracher je izstopil iz kapucinskega reda in se poročil na Angleškem s hčerko vladnega svetnika Schmida.

**Zrakoplovec kot požigalec.** — Zrakoplovca Pasquierja so zaprli, ker je osumljen da je v vasi Virce na Francoskem zažgal škedenj, v katerem je imel shranjen svoj zrakoplov, da bi dobil visoko zavarovalnino.

**Bankir pobegnil.** — Iz Solnograda je pobegnil znani bankir Maks Kohn. Prej je dvignil svoto 6000 K. Ko je izvedel njegov tajnik to vest, se je ustrelil. Govori se, da je pobegnil Kohn na Dunaj, kjer se je tudi vstrelil. Kohn je izgubil veliko kapitalov na dunajski borzi s smelnimi spekulacijami.

**V Bresciji v Italiji je vstr. lil zmešani** Crozzi izpred oltarja dva duhovnika, ki sta ravno mašo brala. Crozzija so odvedli v norišnico.

## Književnost.

**Sienkiewicz, Quo vadis?** — Roman iz Neronove dobe. Druga popravljena izdaja. Tiskala in založila »Goriška Tiskarna« A. Gabršček. Cena v celo platno vezani knjigi K 5'50, s poštnino 30 vinarjev več. Sienkiewicz, slavni poljski pisatelj, je že dobro znan Slovencem. Njegovi krasni romani iz poljske preteklosti so že vsi prevedeni na slovenski jezik. S svojim zgodovinskimi romani je dosegel rekord, pa tudi s svojimi drugimi deli se je proslavil in med te spada v prvi vrsti njegov znameniti »Quo vadis?« Delovanje prvih rimskih imperatorjev na eni in skromni pričetki nove vere z dotedaj še neznanim geslom: »Ljubi svojega bližnjega« in s svojimi idejami bratstva in enakosti na drugi strani, to je dalo marsikateremu romanopiscu hvaležno snov, toda lahko se trdi, da ni nihče dosegel Sienkiewicza. Značaji so krasno narisani: Ligija, Vinicij, Petronij, Ursus, Neron itd. V romanu je vse polno krasnih mest in skoraj v vsakem odstavku so dobivali slikarji dovolj gradiva za svoje podobe. Posebno ona borba med orjaškim Ligom in bivolom. Sicer pa naj vsak sam prebere to krasno delo in uverjen je lahko, da se ne bo kešal. Roman toplo priporočamo.

**Poljudna pravna knjižnica.** — Društvo »Pravnik« v Ljubljani je izdalo v XIII. in XIV. zvezku 6. knjižico »poljudne pravne knjižice.« Knjižica obsega predpise o notarskih pristojbinah in zapovedanih notarskih spisih; uredil jo je dr. E. Volčič, sodni

svétnik v Novem mestu, ter ni dvoma, da ho, kakor njene prednice, v našem narodu jako pripomogla za točno spoznanje veljavnih pravnih določil. Knjižica stane samo 80 vin. in se dobiva po knjigarnah in pri omejenem uredniku. Kakor smo pozvedeli, izide kmalu čez 500 strani obsežna knjiga istega urednika »Zakoni o nespornem sodstvu«, v kateri bodo predpisi o notarskem redu, o zapuščinskih stvarih in civilnosodnih depozitih, z vsem kar je s temi predpisi v zvezi. Knjiga vezana velja 6 K, znesek se pošlje kar društvu Pravnika v Ljubljano.

**Fopolnoma nova kočija**  
z usnjato streho  
za enega konja zelo lahka  
je na prodaj.

Kje, pove upravništvo „Soče“.

## Zahvala.

Dolžnost nam je izreči javno zahvalo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, posebno pa častiti duhovščini, za tolažbo v teh težkih dneh za časa bolezni in smrti našega nepozabnega očeta

## Franca Zavadlava

bodisi z besedo ali dejanjem ter mnogobrojno spremstvo dragega ranjkega na zadnji poti.

Št. ANDREŽ, dne 20. januarja 1910.

Zalujoča d užina.

## Naznanilo in priporočilo.

Podpisani naznanjam slav. občinstvu, da je izšel moj ilustrirani cenik za leto 1910, ki izhaja že 36. leto. Na zahtevo določim istega franco in zastoj. V ceniku je 460 najboljših poljskih, zelenadnih in cvetličnih semen, ki so se pravilno in dobro kalile. Za najboljšo kakovost se jamči. Opozarjam sl. občinstvo na to, da imam čez 200 pohvalnih pisem od različnih strani.

V zalogi imam raznovrstne cvetlice v loncih in dežah ter izdelujem vsakovrstne sveže ali suhe šopke in vence z trakovi in napisi. V zalogi se dobi vse v to stroko spadajoče predmete po najnižjih cenah in točno izvršene.

Za obilno naročbo se priporoča z odličnim spoštovanjem

**ALOJZIJ KORSIKA,**

vrtnarija in semensko skladišče

LJUBLJANA — Bleiweisova cesta št. 1. (v lastni hiši).

Prodajalna v Selenburgovi ulici 5 pri Pošti.

## Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici

registrovana zadruga z neomejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo »Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici« je z ozirom na premenjena in dne 21. decembra 1907. v zadrugi register vpisana pravila, pri skupni seji dne 30. decembra 1905. sklenilo za leto 1906. ta-le način poslovanja:

Daje svojim članom posojila na odplačevanje v petih letih, proti odplačilu po 2 kroni na mesec za vsake 100 kron; na menice pa proti 6% obrestovanju.

Doba za odplačilo pri posojilih na obroke se po želji izposojevalca določi tudi na 10 ali več let.

Vsak izposojevalec plača pri zajemu posojila enkrat za vselej, mesto uradnine 1/2% prispevka v posebno rezervno za morebitne izgube.

Sprejema navadne hranilne vloge v vsakem znesku, jih obrestuje po 4 1/2% večje, stalno naložene pa po dogovoru.

Deleži so dvojni; opravični po 2 kroni, glavni po 20 kron.

Zadruga objavlja vsa svoja naznanila v časopisih »Soča« in »Primorje«.

Nova pravila so se razposlala vsem članom; če jih pa po pomoti ni kdo dobil, naj se oglasi v zadrugi uradu v »Trgovskem domu«.

Načelstvo in nadzorstvo.

GORICA. GORICA.

## Narodno podjetje Hôtel „Pri Zlatem Jelenu“.

V središču mesta. Ob glavni ulici z državnega kolodvora. Zbirališče trgovskega sveta in goriških Slovencev. — Nad 30 sob za tuje od K 1-20 višje. Velik vrt z verando. Stekleni salon s teraso. Velik jedilni salon. Več sob za klube in sklenjene družbe. Kegljišče. — Točarna z običajnimi gostilniškimi cerami za jedi in pijače. — Domača in tuja vina. — Plzenjsko in puntigamsko pivo. — Cene jako zmerne. — Postrežba pod novo upravo skrbna in točna.

Imovitejši Slovenci, pristop  
k obrambnemu skladu družbe  
sv. C in M. bodi vam sveta  
dolžnost!

V zadregi zares si veliki, prijatelj,  
ne veš še, za god kaj soprogi bi dal;  
za liter vipavca, moj dragi pagatelj,  
prihranim, če hočeš, domač ti škandal.  
Poslušaj zdaj moje besede skrbno  
in kupi soprogi par čevljev

“OHO”

J. Medved, Gorica

Tekališče, Josipa Verdi št. 32.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DESELO.

Najceneje kupevališče pletenih in drabnega  
blaga ter tkanja, preje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, ladilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in šovlarje.

Svetilnice. — Rožni venci. — Mašne  
knjižice.

Hišna obupa za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje,  
krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih  
ter na deželi.

Udlikovana pekarija in sladčičarna

Karol Draščik

v Gorici na Kornu v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfi-  
nejega peciva, torte, kolače za birmance  
in poroke, odlikovane velikonočno  
pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerje  
na drobno ali v originalnih butelkah  
Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogo-  
brojna naročila ter obljublja solidno postrežbo  
po jako zmernih cenah.

5500

not. potrjenih zdravniških in privatnih  
spriceval potrjujejo, da uspešneje  
odstranjujejo

Kaiserjeve

pršne karamele

— z znamko treh smrek —

Kašelj

hrupavost, zasliženost, katar, krčni  
in oslovski kašelj.

Zavoj stane 20 in 40 vin. Doza 60 vin.  
Dobi se v lekarnah A. de Gironcoli —  
Gorica, I. Cristofaletti — Gorica, Rug-  
giero Kürner — Gorica, G. B. Pontoni  
— Gorica, L. Glubich — Gorica, v le-  
karni J. Hus — Vipava, Maks Kozovec  
Ajdovščina, L. Jurache — Ajel.